

Cathelijne Esser / De les: skatedans
www.cathelijne.com

Het speelkwartier is begonnen

De musical *Love me just a little bit more* zit vol muziek van de Dolly Dots en doet de jaren 80 herleven, compleet met een rolschaatsscène. De cast – zangers, dansers en acteurs- kreeg deze zomer een vierdaagse spoedcursus skatedans van Europees kampioen rollerdance Ayke van Os. Cathelijne Esser bezocht de derde lesdag. De aspirant-skater: 'Bang om te vallen ben ik niet, wel bang om voor lul te staan als ik straks ook op het toneel val.'

Sigaretten worden uitgedrukt, de laatste slokken koffie opgedronken en de cast verzamelt zich in de studio voor de middagrepititie. Zorgvuldig sjoeren ze elleboogbeschermers, kniebeschermers en polsbeschermers vast. Dan begint de groep met het rijden van rondjes in de ruime studio. De een nog voorzichtig, de ander met flair. De stemming is uitgelaten en sommigen zingen opgewekt mee met de song die uit de boxen schalt: 'We are skating!'. Hoewel de lunchpauze net voorbij is, lijkt het speelkwartier nu pas écht begonnen. Aan de zijkant kijken regisseur Benno Hoogveld en choreograaf Joke Suitela glimlachend toe.

Ayke vraagt de groep nu rechtsom in de cirkel te rijden. 'Dat is veel moeilijker!' roept iemand uit. 'Probeer nu even actief op één been te gaan staan terwijl je rijdt', zegt Ayke, 'Knieën niet op slot'. Dat lijkt een eenvoudige opdracht, maar alleen Ayke beweegt zich op zijn skates alsof hij ermee geboren is. Na het warmrijden laat hij de groep plaatsnemen voor de spiegel. 'Zet 'm op je teen-hak', en hij doet voor: met één voet op de teen staan, met de andere voet op de hak, en dan wisselen. Niet gemakkelijk, want de wielen willen het liefst weggrollen bij elke wisseling. 'Heel veel *groove* dansbewegingen komen voort uit teen-hak' motiveert Ayke zijn oefening.

De musical krijgt zo'n acht à tien minuten *rollerdance* en daarvoor moet stevig worden geoefend. Gedurende één week vier lessen van twee uur. In die eerste twee lessen leerde Ayke ze de basis van het bewegen op skates. De derde en vierde dag gaat hij de choreografie *zetten*. Tot aan de premiere - nog dik twee maanden te gaan- oefent de groep vervolgens nog iedere dag twee uur en komt Ayke af en toe langzaam om te *cleanen*; correcties geven om de bewegingen zuiver te maken.

Ayke: 'Geef ze een maand om het materiaal goed te leren dansen. Als het dan toch niet gaat kunnen we het altijd nog aanpassen. Een aantal mensen wil ik nog wat bijzondere

dingen laten doen, zodat we er bij iedereen uithalen wat er in zit.' In het algemeen duurt een skateles anderhalf uur tot één uur en drie kwartier. 'De meeste mensen zijn dan doodop, het is toch een fysieke aanslag. Er is bijna geen stilstand in de bewegingen en je hebt aan elk been al gauw zo'n anderhalf kilo gewicht hangen. Een skatedanser moet het fysieke bewustzijn van een danser hebben en de mogelijkheden van zowel dans als het bewegen op skates kennen. En als ik naar mezelf kijk: ik heb een duursport conditie. Je cardio moet goed zitten omdat skatedansen toch zwaarder is dan gewoon dansen.'

graiende armen

Ayke geeft de groep geen technische correcties. 'Nóg niet', legt hij uit en maakt een 'dat komt later' gebaar. 'Ik wil ze in eerste instantie met dans bezig laten zijn. Daarna komt pas dat ze merken hoe skaten werkt.' De volgende oefening.

Zijwaarts bewegen in een plié in tweede positie. Voor de toeschouwer lijkt het een stabiele positie, maar aan de cast te zien valt dat zwaar tegen. Armen graaien in de lucht naar houvast als blijkt dat de benen andere plannen hebben. De meesten wiebelen nèt niet van hun skates af. Hier onderscheiden de dansers zich van de acteurs en zangers; de dansers zetten hun spieren bewust aan het werk en staan daardoor duidelijk steviger op de wielen. De regisseur relativeert het gestuntel en grijnst: 'Je had ze de eerste dag moeten zien, toen lagen ze meer dan ze stonden!'. Hij heeft de woorden nog niet uitgesproken of acteur Charly Luske glijdt uit en maakt een smak achterover. Oei.

Aan het einde van de les tekenen de contouren van de choreografie zich al af. Tot slot laat Ayke ze nog pirouettes oefenen. Een danseres valt en vloekt hartstochtelijk. 'Ik ben gewoon moe', verklaart ze zuchtend aan een bezorgde collega. Ayke draait een zes-voudige pirouette op één been en zegt 'houd je centrum sterk'. Dan gebiedt hij de groep: 'Zullen we het nog één keer doen?' ◀

Een danser kan zijn evenwicht beter bewaren

Charly Luske maakte deel uit van de jongensgroep Velvet en speelde een hoofdrol in de musical Boyband. Ook speelde hij ondermeer in de series Onderweg Naar Morgen, GTST, Costa! en Meiden van De Wit. Hij is niet als danser opgeleid. Charly: 'Een danser kan zijn evenwicht beter bewaren en beter draaien. Het helpt ook als je vroeger veel gerolschaatst hebt. En als je het leuk vindt om te leren. Ik denk niet: goh wat is dit leuk. Ik zou het liefst willen zeggen: jongens, laat maar, laat iemand anders dit maar doen.'

Ben je niet bang om te vallen?

'Je kunt heel gemakkelijk blessures oplopen met skaten. Ik heb nu al zó'n dikke arm op links, ben helemaal beurs. En mijn voeten zitten onder de blaren. Je valt snel naar achteren, dus kniebeschermers heb ik niet echt nodig. Wel beschermers voor polsen en ellebogen. Ik val vaak op mijn ellebogen, en je kunt je polsen heel makkelijk breken. Bang om te vallen ben ik niet, wel bang om voor lul te staan als ik straks ook op het toneel val.'

Wat is het moeilijkst?

'Een rondje schaatsen gaat nog wel. Maar simpel strak remmen wordt al moeilijk. En je evenwicht bewaren. Wat ook moeilijk is zijn truckjes zoals op je hakken staan.'

Paul Boereboom volgde een dansopleiding bij Lucia Marthas. Als danser was hij ondermeer te zien in *A Chorus Line*, *Rock Around The Clock*, en in diverse TV-Shows. Op dit moment staat hij in de musical *Mamma Mia*. Paul: 'Als danser weet ik hoe je in balans kunt blijven. Draaien is ook makkelijker. En ik vind dit leuk! Toen ik een jaar of acht was had ik van die geel met blauwe rolschaatsen. Ik heb ze twee keer gekocht, daarna niet meer, want je voeten groeien als kool op die leeftijd. Het moeilijkst is dat je in de choreografie niet je favoriete kant kan kiezen. Eén kant danst altijd makkelijker. Je kunt op skates ook minder snel reageren en corrigeren. Als je mistapt, ben je de lul. Het zijn eigenlijk onwijze zware klompen. Pirouettes op twee benen draaien is heel erg wennen, omdat je draaivlak kleiner is.'

Ben je niet bang om te vallen?

'Nee, daar ben ik eerlijk gezegd nooit mee bezig. Waar ik wel mee bezig ben is met het goed opvangen van de val, met je handen. Maar er kan eigenlijk niet zo gek veel gebeuren.'

Skatedans

Voor het skatedansen worden zowel *artistic inline skates* als *quads* gebruikt, maar de *quads* zijn het meest favoriet. Quad is de aanduiding voor de positie van de wielen: in een vierkant. Skatedansen, kun je leren in een sporthal of op straat. Artistic skating in een sporthal is kunstschaatsen op wielen. Op straat mengen dansculturen uit de *streetscene* zoals breakdance en hip hop zich met de *rollerdisco stijl*. Rollerdisco is de ouderwetse skatedans uit de jaren 80. Ayke mixt bewegingen uit de *streetscene* met jazz en tapdans. 'Eigenlijk ben ik gewoon een danser op wiel'tjes. De skatedans staat nog in de kinderschoenen doordat het te weinig open staat voor dans. Op dit moment wordt er in de hele wereld nog veel gedanst volgens de *old school*, de bewegingen uit de jaren '80. Het gaat daarbij vooral om het laten zien van truckjes. Het zijn losse bewegingen zonder verband. Maar ik vind dat saai en suf. Natuurlijk doe ik die truckjes ook, maar het gaat erom hoe je ze gebruikt. Kijk naar ballet. Een pirouette is ook een kunstje, maar je gebruikt 'm in een artistieke context en niet als losstaand iets.'

Waar moet je zijn voor de laatste ontwikkelingen op skatedansgebied?

'San Francisco en New York zijn plekken die bekend staan om hun skatedans, maar ze dansen daar de jaren 80 stijl. Eigenlijk is er geen plek op de wereld waar vernieuwingen plaatsvinden, behalve in Nederland. Wij zijn wel een van de vooruitstrevende landen op dit gebied. Zo proberen Marco Gerris (artistiek leider van ISH, red.) en ik een moderne stijl te ontwikkelen, ieder op ons eigen manier. Ik denk dat we de vernieuwing moeten zoeken door samen te werken met danschoreografen.'

Skatedans in films en op internet

The Rink

Ayke: 'Chaplin drukt hier perfect zijn karakter uit op skates. Een waanzinnig goede skater!
<http://imdb.com/title/tt0007264/>

Modern Times

Ayke: 'Mooie rolschaats sequence maar The rink is vele malen beter!
<http://imdb.com/title/tt0027977/>

Let's Call the Whole Thing Off (in: Shall We Dance)

Ayke: 'Prachtige pas de deux, lekker vet op de hak genomen rollen en toch wat tapdanspassen doorgevoerd op de wielen.'
<http://imdb.com/title/tt0029546/>

It's all Fair Weather

Ayke: 'Tapdance op skates! Impressive and breathtaking! Wat mij betreft de interresantste skate en dans combinatie tot nu toe.'
<http://imdb.com/title/tt0048216/>

Sites

www.ayke.nl
www.rollerdance.com (geeft een goed beeld van de standaard skatedansbewegingen uit de jaren 80)
www.quadsk8.nl (Nederlands grootste skatedance site)
www.skatefestival.nl
<http://inlineskating.about.com/library/bl-movies-chron.htm> (meer films met skates)